

'Hamburgse Banksy' hangt overal bordjes op

Interview met straatkunstenaar Frau Jule

Achtergrond - 16 augustus 2023 - Auteur: Paul Kerssemakers

Wie in Hamburg door de straten loopt, ziet ze regelmatig hangen: gebaksbordjes met leuzen die honderden muren in de stad decoreren. Het creatieve brein achter deze straatkunst is Frau Jule. Met de beschilderde bordjes snijdt ze thema's aan als humane vluchtelingenopvang, antifascisme en veganisme. Haar doel: mensen verbinden én aanzetten tot nadenken. "Het is echt een schande wat er aan de grenzen van het rijke Europa gebeurt."

Het begon allemaal met het beschilderen van koffie- en theekopjes met maatschappijkritische boodschappen die ze aan vrienden cadeau gaf. De switch naar gebaksbordjes maakt Frau Jule als ze ontdekt dat het veel gemakkelijker is die van opschriften te voorzien. "Toen de bordjes zich in mijn huis begonnen op te stapelen en ik me er geen raad meer mee wist, besloot ik ze tijdens mijn wandelingen in Hamburg aan de muren op te hangen", laat de straatkunstenaar per email weten. Ze wil anoniem blijven en daarom kan het interview niet persoonlijk plaatsvinden.

Met name in de Hamburgse wijken Eimsbüttel, Ottensen en Sternschanze zijn de gebaksbordjes met spreuken overal te vinden. Hier duiken bovendien voortdurend nieuwe exemplaren op. Frau Jule gaat meerdere keren per week op pad om een verse lading bordjes aan de muren te bevestigen. Dat doet ze 's nachts. Sommige Hamburgers noemen haar vanwege deze mysterieuze identiteit trots hun eigen Banksy.

Frau Jule wil met de gebaksbordjes onderwerpen aankaarten die haar nauw aan het hart liggen: "Ik vind antifascisme, feminisme, liefde, moed en verbondenheid heel belangrijke thema's." Volgens de kunstenaar is al haar werk politiek geladen: "Zodra ik de bordjes op straat hang, veranderen ze in een *Politikum* (politieke kwestie). Ze beïnvloeden het stadsbeeld en de mensen die er wonen. Mijn kunst is een aanval op orde, structuur en netheid. De gebaksbordjes zijn behoorlijk brutaal, aangezien ze eigenlijk niet op de muren van huizen thuishoren." Toch heeft ze tot op heden nog nooit iets van huiseigenaren of de gemeente gehoord.

'Wanneer een bordje kapot wordt gemaakt, hang ik gewoon weer een nieuwe op'

Een van de politieke kwesties die Frau Jule met haar kunst aansnijdt, is de humane opvang van vluchtelingen. In de Hanzestad zijn meerdere Delfts blauwe gebaksbordjes te vinden met het opschrift '*Sichere Häfen für alle!*' (Veilige havens voor iedereen!). Daarmee wil de straatkunstenares op de omgang met vluchtelingen in het Middellandse Zeegebied wijzen: "Het is echt een schande wat er aan de grenzen van het rijke Europa gebeurt. Mensen sterven, omdat hen veilige havens worden ontzegd en hulpverleners worden gecriminaliseerd."

Voor de kunstenares heeft '*Sichere Häfen für alle!*' ook nog een andere betekenis: "De leus is eveneens op mensen met én zonder vluchtachtergrond van toepassing die geen ankerplaats voor zichzelf en hun ziel hebben. Zoveel mensen die in toxische relaties en gezinssituaties zitten, hebben geen toevluchtsoord of aanspreekpunt. De *Frauenhäuser* (blijf-van-mijn-lijfhuizen) barsten uit hun voegen, de jeugdzorg kan kinderen en jongeren niet meer voldoende bescherming bieden en opvangcentra voor dak- en thuislozen worden belaagd. Het is mijn grote wens dat ieder mens die het nodig heeft een veilige plek vindt."

Antifascisme speelt in het werk van Frau Jule ook een centrale rol. Op talrijke gebaksbordjes zijn klassieke leuzen uit de Duitse linkse *scene* te vinden waaronder '*Nazis boxen!*' (Nazi's boksen!), '*Riots not diets!*' (Rellen in plaats van diëten!) en '*Alerta! Alerta! Antifascista!*' (Opgepast! Opgepast! Antifascisten!). "We leven nog altijd in een zeer racistische samenleving", stelt de kunstenares. De *Rechtsrutsch* (ruk naar rechts) in Europa en de rest van de wereld baart haar net zo grote zorgen als de klimaatcrisis. Daarom vindt Frau Jule het belangrijk erbij stil te staan wat antifascisme kan betekenen voor mensen die op basis van hun geslacht, gender, seksuele geaardheid of handicap worden gediscrimineerd. "Ikzelf ben wat dat betreft heelbevoorrecht. Daardoor voel ik me vaak schuldig, maar ik kan mijn privileges juist ook gebruiken om voor verandering te zorgen." Zo verkoopt ze regelmatig een aantal van haar kunstwerken tijdens benefietacties in Hamburg.

'De kracht van straatkunst is dat mensen zich verbonden kunnen voelen'

De gebaksbordjes bevatten verder provocerende leuzen als '*Go vegan or go to hell!!!*' (Leef veganistisch of ga naar de hel) die voorbijgangers moeten aansporen veganist te worden. Frau Jule, die zelf veganistisch leeft, vindt het onbegrijpelijk hoe mensen dierlijke producten kunnen consumeren: "Dieren zijn net als mensen gevoelige wezens. Hoe wij op het gebied van voeding en kleding met vermeende

zwakkeren omgaan, is veelzeggend voor onze maatschappij. Bovendien zijn de veehouderij en de consumptie van dierlijke producten grote veroorzakers van de klimaatcrisis.”

Waarom het debat over veganisme op zo'n emotionele manier wordt gevoerd? “Mensen zijn altijd bang dat je hen iets wilt ontnemen of dat hun jarenlange leef- en denkwijze niet de juiste was. Zelfkritiek is echter een sterke eigenschap”, aldus de anonieme straatkunstenaar. Ze wenst dat door haar kunst iedereen deze discussie eerst met zichzelf kan voeren en het onderwerp zo minder emotioneel beladen wordt. *De tekst gaat verder onder de afbeelding*

De parolen op de gebaksbordjes proberen niet alleen tot kritisch nadenken aan te zetten, maar ook mensen te verbinden, legt Frau Jule uit. “Misschien is dat ook wel de kracht van de bordjes: mensen zich verbonden laten voelen, omdat iemand een spreuk op de muur heeft achtergelaten die ook van hen afkomstig had kunnen zijn. Dát is de kracht van straatkunst.” Daarnaast hoopt ze dat passanten uit leuzen als ‘*Liebe ist ein Tuwort!*’ (Liefde is een werkwoord!) en ‘*Du schaffst das!*’ (Je kunt het!) moed en hoop kunnen putten.

Reacties van voorbijgangers krijgt de kunstenaar zelden mee. “Af en toe loop ik langs mensen die voor een bordje stilstaan en erover praten”, vertelt ze. Op Instagram, waar ze met haar volgers foto's van nieuwe kunstwerken deelt, is de respons overwegend positief. Desondanks ontvangt Frau Jule geregeld bedreigingen van mensen die het niet eens zijn met haar linkse politieke

standpunten. Vooral de gebaksbordjes met antifascistische leuzen worden dikwijls vernield. De straatkunkenares laat zich hierdoor niet uit het veld slaan: “De bedreigingen raken me zeker, maar ze maken mij slechts tot op zekere hoogte bang. Andere mensen moeten zulke dingen iedere dag op straat meemaken. Mij prikkelen bedreigingen juist: wanneer een bordje kapot wordt gemaakt, hang ik gewoon weer een nieuwe op.”

Benieuwd geworden naar meer straatkunst van Frau Jule? Neem dan een kijkje op haar [Instagram-account](#)

Inmiddels zijn in Hamburg honderden gebaksbordjes van Frau Jule te vinden. De kunstenares zegt het overzicht volledig kwijt te zijn: “Af en toe verbaas ik me er zelf over waar al bordjes van mij hangen. Sommigen hangen er echter maar kort, omdat ze gestolen of vernield worden. Die vergankelijkheid hoort nu eenmaal bij street-art.”

Sinds een aantal jaar is Frau Jule ook in andere Duitse steden actief. Onder meer in Berlijn, Flensburg en Münster smukt ze zo nu en dan muren van huizen en winkels met beschilderd servies. Aangezien ze het liefst met Duitse leuzen werkt, ligt het volgens Frau Jule niet voor de hand om met haar straatkunst de grens over te gaan: “Maar ik zou me zeker kunnen voorstellen eens een paar bordjes in Nederland op te hangen.”

Wat de straatkunkenares motiveert om in de toekomst nog meer muren met haar gebaksbordjes te verrijken? “Ik vind het geweldig dat de onzin die zich in mijn hoofd afspeelt van meerwaarde is voor andere mensen.”

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/56173/hamburgse-banksy-hangt-overal-bordjes-op>